

PÜROTEHNIK I, II, III

EESSÕNA

Eesti kutsekvalifikatsiooni süsteemis määratletakse kutsekvalifikatsiooni nõudeid viiel tasemel. I tase on madalaim ja V tase kõrgeim (vt lisa A – kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid). Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsiooni tasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Käesolev kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide vahel kokkulepitud nõudeid pürotehniku I, II ja III kutsekvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Äriteeninduse ja muu Äritegevuse Kutsenõukogu moodustatud töörühm koosseisus:

Vambola Saks	Eesti Pürotehnikute Liit
Ain Sults	Eesti Ilutulestikud OÜ
Ivo Melder	Ruf Eesti AS
Egon Hirvesoo	Tehnilise Järelevalve Inspektsioon
Toomas Valner	Tehnilise Järelevalve Inspektsioon

2004. a. maikuus viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus. Kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on töörühm arvestanud arvamusküsitlustel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Käesolev kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Pürotehnik I, II, III kutsestandard on kinnitatud 10.06.2004. a. Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu otsusega nr. 18.

Kutsestandardis määratletud kutsekvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

Kutsestandardite kasutusala on järgmine:

- 1) töötajate kutsequalifikatsiooni nõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsequalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kutsequalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub ilutulestiku korraldamine muude äritegevusalade valdkonda, kood 748496

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub pürotehnik klassifikaatori 7. pearühma “Oskus- ja käsitöölised”, kood 7112.

3 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Eesti keeles:	Pürotehnik I, II, III
Inglise keeles:	Pyrotechnician I, II, III
Vene keeles:	Пиротехник I, II, III

4 KUTSEKIRJELDUS

Pürotehniku töö sisuks on ilutulestiku korraldamine.

Pürotehniku põhilised tööülesanded:

- 1) ilutulestiku korraldamise jaoks vajaliku dokumentatsiooni koostamine
- 2) pürotehniliste toodete ja ainete ettevalmistamine
- 3) ilutulestikukoha ettevalmistamine ja ohutuks muutmine
- 4) pürotehniliste toodete paigaldamine ja süütamine
- 5) ilutulestikukoha järelkontrollimine, tõrkelaengute likvideerimine
- 6) pürotehniliste toodete katsetamine ja hävitamine
- 7) arvestuse pidamine pürotehniliste toodete kohta
- 8) pürotehniliste toodete käitlemise korraldamine

Pürotehnik töötab ohtlikus töökeskkonnas, mis nõuab ilutulestiku ohutute tööviiside head tundmist, tööohutusnõuete täpset täitmist ja pürotehniliste toodete sihtotstarbelist kasutamist.

Ilutulestik on oma olemuselt vaatamäng, mis eeldab suure hulga inimeste lähedalolekut. Iga viga tegutsemisel võib olla väga ohtlik. Pürotehnikul peab olema piisav teadmiste ulatus, mis tagab ilutulestiku ohutuse. Pürotehnik vastutab ilutulestiku ohutuse eest täies ulatuses. Pürotehnik teab ja arvestab ümbritseva keskkonna ja ilmastiku mõju ilutulestiku läbiviimisele, samuti ilutulestikuefektide ja plahvatuse mõju ümbritsevatele objektidele ja keskkonnale.

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestindatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestindatud versioon

Pürotehnikuna tohib töötada spetsialist, kes on pärast erialase väljaõppe läbimist ja kutseeksami sooritamist saanud kutsetunnistuse. Seadusega on pürotehnik kutsetunnistuse taotlejale sätestatud vanuselised, tervislikud, tööalased ja seaduskuulekusega seonduvad nõuded.

Tööga toimetuleku eelduseks on vastutusvõime, täpsus ja hoolikus, valmisolek iseseisvaks ja meeskonnatööks. Vajalikud on taiplikkus, tasakaalukus ja kohanemisvõime. Pürotehnikult eeldatakse aja- ja ruumitaju, loogilist mõtlemist, kiiret reaktsiooni ja kontsentreerumisvõimet.

Kutse eeldab head tervist, nägemis- ja kuulmisteravust, vaimset ja füüsilist vastupidavust, head liikumisvõimet, liigutuste täpsust ja koordineeritust.

Pürotehnik I omab tööks vajalikke teoreetilisi teadmisi, töötab pürotehnik III juhendamisel. Pürotehnik I kutsequalifikatsiooni taotlemisel on nõutav keskharidus ja erialase väljaõppe läbimine.

Pürotehnik II töötab iseseisvalt, ta oskab koostada ilutulestiku projekti ja võib olla ilutulestiku eest vastutav isik. Pürotehnik II kutsequalifikatsiooni taotlemisel on nõutav keskharidus, erialase väljaõppe läbimine, 1-aastane töökogemus pürotehnik I-na ja soovituskiri teda juhendanud III kutsequalifikatsiooni taseme pürotehnikult.

Pürotehnik III on oma kutseala meister, kes juhendab ja õpetab I kutsequalifikatsiooni taseme pürotehnikuid. Pürotehnik III kutsequalifikatsiooni taotlemisel on nõutav keskharidus ja 5-aastane töökogemus pürotehnik II-na. Kutsequalifikatsiooni omistamise üle otsustamisel võetakse arvesse taotleja kuritahtlikku lohakust või lõhkematerjalide seaduse rikkumisi töötatud aja jooksul.

See kutsestandard on aluseks erialase koolituse õppekavale. Õppekava kuulub kooskõlastamisele riikliku järelevalveorganiga.

Kutsealased terminid on määratletud lõhkematerjaliseaduse ja selle allaktidega.

5 KUTSEOSKUSNÕUDED

5.1 Üldoskused ja -teadmised (vt lisa B)

5.1.1 Majandus – algtase

5.1.2 Tööõigus

5.1.3 Töökeskkonna ohutus

1) tööohutus

2) tervishoid

3) tööhügieen

4) elektri- ja tuleohutus

5) keskkonnakaitse

6) jäätmekäitlus

5.1.4 Suhtlemine

5.2 Põhioskused ja -teadmised

5.2.1 Plahvatuse mõiste ja olemus

5.2.2 Pürotehnilised ained ja tooted

- 5.2.3 Sütamisvahendid
- 5.2.4 Ilutulestiku ohutus
 - 1) ilutulestiku ohutute kauguste määramine
 - 2) tegutsemine õnnetuse korral
 - 3) avariide likvideerimine
 - 4) tõrkelaengute likvideerimine
 - 5) riskide hindamine – I algtase, II, III kõrgtase
- 5.2.5 Esmaabi andmine
 - 1) mürgitus
 - 2) trauma
 - 3) põletus
- 5.2.6 Kutsetegevust reguleerivad õigusaktid – I algtase, II, III kõrgtase
- 5.2.7 Suurilutulestiku korraldamine – I nõue puudub, II, III kõrgtase
- 5.2.8 Siseilutulestiku korraldamine – I nõue puudub, II, III kõrgtase
- 5.2.9 Pürotehniliste toodete käitlemine
 - 1) pürotehniliste toodete märgistamine
 - 2) pürotehniliste toodete müügi nõuded
 - 3) pürotehniliste toodete transpordi ja ladustamise korraldamine

5.3 Isikuomadused ja võimed

- 1) vastutusvõime
- 2) täpsus ja hoolikus
- 3) tasakaalukus
- 4) kohanemisvõime
- 5) aja- ja ruumitaju
- 6) loogiline mõtlemine
- 7) kiire reaktsioon
- 8) kontsentreerumisvõime
- 9) nägemis - ja kuulmisteravus
- 10) liigutuste täpsus ja koordineeritus

6 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 5 aastat. Vastavalt vajadusele võib kutsestandardit muuta enne kehtivusaja lõppu.

KUTSEKVALIFIKATSIOONI SÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – kokkulepitud nõuete kogum kutse või eriala konkreetsel tasemel vajalikest oskustest, teadmistest ja isikuomadustest.

Kutsekvalifikatsiooni tasemed

Algtase – kutsealaste teadmiste ja oskuste nõue puudub; tööülesanded rutiinsed, ettekirjutatud; tööülesanne juhib töötajat; vastutus kaudne.

I tase – kutsealased teadmised ja oskused on omandatud kas läbi koolituse või pidevalt töötades; töö kellegi juhendamisel; toimetulek piiritletud tööülesannetega; vastutus oma tööülesannete ulatuses.

II tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisandub vilumus; toimetulek erisuguste tööülesannetega; koostöövõime meeskonnas; vastutus tööülesannete täitmise eest.

III tase – kutsealane meisterlikkus; kutsealaste teadmiste ja oskuste edasiõpetamine; toimetulek keerukate ja vahelduvate tööülesannetega; valmisolek vastutuseks ressursside jagamise ja teiste töö eest.

IV tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisanduvad juhtimisalased teadmised, oskused ja hoiakud; toimetulek paljude keerukate ja vahelduvate tööülesannetega muutuvates olukordades; vastutus ressursside jagamise ja teiste töö eest.

V tase – majandustegevuse valdkonna teoreetiliste aluste tundmine; toimetulek mitmekesiste menetlusviiside valdamist eeldavate tööülesannetega muutuvates ja ootamatutes olukordades; suur iseseisvus, vastutus analüüsimise, diagnoosimise ning otsuste tegemise ja nende elluviimise eest.

Kutseoskuspõhised nõuded

Üldoskused ja -teadmised – majandustegevuse valdkonnast lähtuvad nõuded üldistele teadmistele ja oskustele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsespetsiifilised nõuded teadmistele ja oskustele.

Eriioskused ja -teadmised – kutsespetsiifilised nõuded teadmistele ja oskustele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud teadmised ja oskused, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi.

KUTSEOSKUSNÕUDED

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioscused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Tegevust reguleerivate seaduste ja määruste tundmine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.